

молоді до сучасної музичної культури. Формування естетичного смаку засобами сприйняття популярної музики ХХ століття є важливим фактором духовного й творчого збагачення майбутніх учителів, підвищення рівня їхньої професійної підготовки. Завдяки цьому керуваний наставником педагогічний вплив на студентів музичної інформації має поєднатися із здатністю самостійного спілкування вихованців із сучасними академічними творами, їхньою активно-творчою музичною діяльністю.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Боров Ю. Б. Художественные направления в искусстве ХХ в. / Ю. Б. Боров. – К.: Мистецтво, 1986. – 60 с.
2. Григорьев В. Ю. Зарубежная музыка ХХ века / В. Ю. Григорьев. – М.: Знание, 1986. – 94 с.
3. Зарубежная музыка ХХ в. Пути развития, тенденции. (ред. Павлишин С.). – К.: Музична Україна, 1980. – 243с.
4. Смирнов М. Эмоциональный мир музыки / М. Смирнов. – М.: Музыка, 1990. – 165 с.
5. Сохор А. Н. Вопросы социологии и эстетики музыки: В 3х т., – Т.2. / А. Н. Сохор. – М.: Сов. композитор, 1982. – 77 с.
6. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музыкального воспитания / П. Халабузарь, В. Попов, Н. Добровольская. – М.: Музыка, 1989. – 134 с.
7. Чернов А., Бялик М. О лёгкой музыке, о джазе, о хорошем вкусе / А. Чернов, М. Бялик. – Л.: Музыка, 1967. – 207 с.
8. Эстетика: Підручник / Л. Т. Левчук та ін. – К.: Вища школа, 2005. – 353 с.
9. Эренграсс Б. Эстетика / Б. Эренграсс. – М., 1977. – 188 с.

REFERENCES

1. Borev, YU. B. (1986). *Khudozhestvennyye napravleniya v iskusstve XX veka*. [Art directions in the art of the twentieth century]. Kyiv.

2. Grigor'yev, V. YU. (1986). *Zarubezhnaya muzyka XX veka*. [Foreign music of the twentieth century]. Moscow.

3. *Zarubezhnaya muzyka XX veka*. [Foreign music of the twentieth century. Ways of development and trends]. Kyiv.

4. Smirnov, M. (1990). *Emotsional'nyy mir muziki*. [The emotional world of music]. Moscow.

5. Sokhor, A. N. (1982). *Voprosy sotsiologii i yestetiki muziki*. [Questions of sociology and aesthetics of music]. Moscow.

6. Khalabuzar' P., Popov, V., Dobrovol's'ka, N. (1989). *Metodika muzikal'nogo vospitaniya*. [Methodology of musical education]. Moscow.

7. Chernov, A., Byalik, M. (1967). *O logkoy muzyke, o dzhaze, o khoroshem vkuse*. [About light music]. Leningrad.

8. *Estetika*. (2005). [Aesthetics]. Kyiv.

9. Erengross, B. (1977). *Yestetika*. [Estetika]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КЛЮЄВА Сніжана Дмитрівна – кандидат філософських наук старший викладач кафедри музичного мистецтва та хореографії Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва та хореографії.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KLYUYEVA Snezhana Dmitrievna – Candidate of Philosophy Sciences, Senior Lecturer of Music Art and Choreography Department in the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky.

Circle of scientific interests: professional training of next generation of musics and choreography teachers.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2019 р.

UDC 317. 12. 18

KULIKOVA Svitlana Viktorovna – candidate of pedagogical sciences, Senior Lecturer of the Department of Music Art and Choreography Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical university e-mail: svetlanagrozan@ukr.net

MODERN TECHNOLOGIES IN MUSIC EDUCATION

Formulation and justification of the relevance of the problem. With the change of the main paradigm of modern society, aimed at

teaching and upbringing of a creative, tolerant, communicative person who has gained the values of native and world culture, has an active

life position, there is a transition from the educational activity of a teacher to the cognitive activity of a student. In our time, the system of musical education faces the task of not only preserving the best traditions of musical pedagogy, but also generalization, introduction into practice of the most effective modern technologies.

Analysis of recent research and publications. The questions of technologies in various branches of science were carried out at different times by A. Kolechenko, V. Gulchevska, V. Bepalko, H. Selevko, T. Strazhnikov, V. Fomenko, and others. In the field of musical pedagogy, the problems of application of various technologies were studied by O. Oleksyuk, L. Masol, V. Orlov, A. Rostovsky and others.

The purpose of the article is to consider the basic technologies of learning, that are used at the present stage of the development of musical education, namely multimedia, ethnopedagogical technologies and modular training technologies.

The main material of the study. The term «pedagogical technologies» appeared about forty years ago in the United States and has many interpretations. For example, A. Kolechenko under the pedagogical technology understands «a set of operations on the constructing, formation and control of knowledge, skills and relationships in accordance with the stated objectives (goals)» [1, p. 150]. In this case, the tasks (goals) must be concrete and measurable, operations that can be recreated so that other educators can use these technologies. Although the creativity of the teacher is strongly encouraged, the teacher's subjectivity must be minimized. In the new broader sense, pedagogical technology is seen as a «systematic method of planning, applying and evaluating the entire process of learning and assimilation of knowledge through the consideration of human and technical resources and the interaction between them in order to achieve the greatest effectiveness of education» [2, p. 205].

The main features of pedagogical technologies are conceptual, systematic, didactic purposing (didactic procedures that include tools for monitoring the effectiveness of the learning process), innovation, optimality, adjustment, management, efficiency, etc. The tasks of the teacher include an important preparatory work aimed at identifying goals and objectives, principles and methods of training, the content of lessons, designing specific perspectives, selecting themes for projects that extend the students' horizons, designing and structuring specific operations during lessons. In these conditions, the cooperation of a new type teacher

and a student comes to the first place in order to make a kind of educational dialogue of participants in pedagogical interaction, formation of a unified aesthetic space, educational socio-cultural environment, coordination of classroom and non-classroom work, educational and non-educational activities.

In recent years, the flow of technology has so grown that there was a need for their classification, analysis of directions. These problems are reviewed in the works of V. Gulchevska, V. Bepalko, H. Selevka, V. Fomenko, etc.. Classification of technologies depends on the orientation towards education, upbringing, development, diagnostics, etc. Analyzing technologies in the musical education system, we relied on the work of G. K. Selevko «Modern Educational Technologies», which summarizes the known developments in this field. The most consistent with the realities of contemporary musical education is the classification on the following grounds: – by the level of application: general pedagogical, individually methodological (subject) and local (modular) technologies; – on a philosophical basis: humanistic, anthroposophical, etc.; – for the leading factor of mental development: sociogenic, psychogenic, etc.; – for the scientific concept: internalizing, developing, etc.; – orientation towards personal structures: informational, operational, emotional and artistic, and emotional-moral, self-development technologies, heuristic (development of creative abilities) and applied (formation of practical and practical sphere), etc.;

– by the nature of the content and structure: educational and upbringing, general and professional-oriented, private-subject, as well as mono technologies (based on the dominant concept), polytechnologies (containing elements of different mono technologies), penetrating (technologies which elements are included in other technologies as peculiar catalysts), etc.;

– by the type of organization and management of cognitive activity: the cyclic interaction of the teacher with the students (with control, self-control and intercontrol), directed interaction (individual), automated (with the help of educational means), etc.;

– by methods and means of learning: programmable, developing, self-developing learning, dialogical, communicative, creative, problem, game, etc.;

– by categories of students: mass (traditional) schools, technologies for compensating learning (pedagogical correction, support, alignment), high-level technologies (in-depth study of musical subjects, professional music education), etc. [5].

Despite the list of grounds for technology

classification, it does not reflect the entire diversity of modern innovations in the multi-level system of musical education, which is a holistic, hereditary by age-related criteria and is a system of education, integrated into the general system of upbringing and training. In the framework of our article we will consider technologies that are most actively used in musical education: multimedia, technology of modular learning, ethnopedagogical technologies, which use methods of folk pedagogy.

Multimedia technologies, in comparison with others, have an advantage - interactivity, which allows students to interfere in the learning process in the form of questions and answers. «Under multimedia technology is understood a set of hardware and software that provides human perception of information simultaneously by several sensory organs. In this case, information is presented in the most common forms for modern humans: audio information (audio), video information, animation» [3, p. 160].

The distinctive feature of such technologies is multifunctionality, flexibility and versatility, the possibility of an individual approach, the intensification of the learning process, enrichment of the information environment.

Of particular importance in the development of pedagogical technologies in the system of music education are audio and video materials, which are related to the level of technical condition of the educational institution, the availability of computer technology and special educational programs that allow differentiated approaches to each student, giving one opportunities of self-improvement. There is no need to prove how more effective is the process of assimilating new musical material in combination with video information, animation, how intense the attention of students to the content of educational material, and increasing interest in new knowledge. The process of learning becomes more emotional due to the fact that more sense organs take part in it, which increases the quality of memorization of musical material.

The complexity of using modern multimedia technologies lies in the fact that not every teacher has computer technologies and software at the proper level, there is a need for specialists in the field of music education who can use such technologies. An important feature of applications of computer technologies is also the restructuring of the perceptual and psychological apparatus of the student in a specifically virtual mode. A preparatory stage in the practical application of computer technology can be a didactic game.

The prospect of using multimedia technologies is seen in the further mastering of the following musical computer tools: music editors, programs that perform a set of music, encyclopedias, test programs, combined programs, etc. For students of musical departments of higher educational establishments, a method of modeling musical reality that integrates a variety of different forms and methods is perspective, it allows us to create our own original processing, orchestral interpretation of our own works, improvisational developments, new sound compositions in computer interpretations [6].

Modern technologies used in musical education include modular studies that first appeared in England and America in the 1960s. This kind of education is most relevant in the system of higher education. Its feature is the systematization and structuring of the teaching material in such a way that it contains a relatively independent part of the content of the discipline. At the presence of appropriate methodological material, the functions of the teacher become advisory-controlling [3].

Ideally, each module element must have appropriate software. Particular importance is acquired by modular programs of different levels of composition associated with the computerization of musical education. Here it is important to combine traditional forms and methods of teaching a musician with the new principles of computer training. But the transition to such an educational model is associated with the complexity of the technical nature and the training of relevant professionals.

Among the technologies that deserve special attention are ethnopedagogical, it is due to the growth of national consciousness in Ukraine, the need to attract students to worldwide values through their national culture. «Ethnopedagogy is a scientific view to the phenomenon of education and analyzes social and pedagogical processes, interrelationships, influence of pedagogy with the traditions of the people» [4, p. 5]. Close by the meaning the concept «folk pedagogy» involves the use of educational traditions of a specific ethnic group, while ethnopedagogy examines the system of education and training of different peoples. The value of folk pedagogy lies in its relationship with the spiritual culture of a particular nation, its customs, traditions, mentality. Familiarity with the spiritual culture of different peoples contributes to the cultivation of a kind of ethnocultural pluralism, the formation of tolerance, integration with the world, human culture [6].

From generation to generation, spiritual values are transmitted, becoming a factor in the

socio-cultural development of the country, integration into the world cultural space. Musical culture of our country has rich song traditions, in which the intonations of many peoples living in different regions of Ukraine are closely intertwined. Much work on studying the musical culture of individual regions is conducted in the field of professional music education. There are educational aids, textbooks, methodical recommendations, collections of musical works addressed to students of higher and secondary schools, all these literature help teachers of music of general educational institutions and teachers of children's music and art schools [7]. Among such scientific and methodological literature should be noted the work of the candidate of pedagogical sciences, senior teacher of the chair of musical art and choreography of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University (Kropivnytsky), the head of the Student Orchestra «Steppe Stars» Stukalenko Zoya Mikhailovna: compilations of works for the Orchestra of Folk Instruments «Musical Kaleidoscope» (2012, 2019), educational and methodical manual «Orchestral conducting» (2019), educational and methodical manual «Fundamentals of orchestra conducting» (2017), textbook «Formation of professional music teacher tolerance» (2016, 2018) and others. Particular attention deserves a series of publications for the orchestra of folk instruments «Musical Kaleidoscope», which aims to update and enrich the repertoire of the folk instrument orchestra with new instrumental pieces and vocal and choral pieces accompanied by the orchestra. The series of collections includes works aimed at encouraging students to make a treasury of musical art, forming their artistic tastes on the best examples of world classics and contemporary Ukrainian musical culture. These works include «Roar and Groans Dnieper Wide» (T. Shevchenko, music by D. Kryzhanivsky, processing for orchestra Z. Stukalenko), «You will grow up, son» (V. Symonenko, music by A. Pashkevich, arranging by Z. Stukalenko), «Cherevichki» (directed by Z. Stukalenko), «Wind boisterous» (T. Shevchenko, music by V. Zakharchenko, arranging by Z. Stukalenko) and others [7].

Conclusions and prospects for further researches of direction. So, summing up the above, one can conclude that the analysis of modern educational technologies in the educational environment of the school – college – the higher educational establishment has allowed to determine the priority directions in the multilevel system of music education. However, this article does not contain complete information and only allows to outline the main tendencies of contemporary musical education: a

value-oriented approach to the acquired knowledge in the field of musical culture; the differentiation and integration of the process of education and personal development, the creative synthesis of the education projects, the variability of educational programs and learning technologies.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Колеченко А. К. Энциклопедия педагогических технологий / А. К. Колеченко. – СПб.: КАРО, 2002. – 368 с.
2. Общая и профессиональная педагогика: учебное пособие / Е. И. Серкова, В. Д. Симоненко и др. – М.: Вентана-Граф, 2006. – 345 с.
3. Педагогические технологии: учебное пособие / М. В. Буланова-Топоркова, А. В. Духавнева и др. – М.: ИКЦ «МАРТ», 2004. – 335 с.
4. Кукушин В. С. Этнопедагогика: учебное пособие / В. С. Кукушин. – М.: «МОДЭК», 2002. – 304 с.
5. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии / Г. К. Селевко. – М., 2000. – 421 с.
6. Стражникова Т. И. Современные технологии в музыкальном образовании // Т. И. Стражникова / Научный журнал КУБГАУ. – № 84, 2012. – С. 56–67.
7. Стукаленко З. М. Музичний калейдоскоп. Збірка творів для оркестру народних інструментів (партитури та оркестрові партії). – Випуск 2. – Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2019. – 282 с.

REFERENCES

1. Kolechenko, A. K. (2002). *Entsiklopediya pedagogicheskikh tekhnologii*. [Encyclopedia of Pedagogical Technologies]. Spb.
2. *Obshchaya i professional'naya pedagogika: uchebnoye posobiye*. (2006). [General and professional pedagogy: textbook]. Moscow.
3. *Pedagogicheskiye tekhnologii: uchebnoye posobiye*. (2004). [Pedagogical technologies: study guide]. Moscow.
4. Kukushin, V. S. (2002). *Etnopedagogika: uchebnoye posobiye*. [Ethnopedagogy: study guide]. Moscow.
5. Selevko, G. K. (2000). *Sovremennyye obrazovatel'nyye tekhnologii*. [Modern educational technologies]. Moscow.
6. Strazhnikova, T. I. (2012). *Sovremennyye tekhnologii v muzykal'nom obrazovanii*. [Modern technologies in music education]. Moscow.
7. Stukalenko, Z. M. (2019). *Muzychnyy kaleydoskop. Zbirka tvoriv dlya orkestru narodnykh instrumentiv (partytury ta orkestrovi partiyi)*. [Musical

Kaleidoscope. Collection of works for orchestra of folk instruments (scores and orchestral parties)]. Kropyvnytskyi.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КУЛІКОВА Світлана Вікторівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музичного мистецтва і хореографії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка

майбутніх учителів музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KULIKOVA Svitlana Victorivna – Candidate of Pedagogical Sciences, the Senior Teacher of the Chair of Musical Art and Choreography of the Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: professional training of future teachers of musical art.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2019 р.

УДК: 355.233.2:78-053.5

ЛЕВИЦЬКА Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музично-інструментальної підготовки Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського
<https://orcid.org/0000-0002-3566-2632>
 e-mail: nimh@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ ДО ТВОРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року важливе значення приділяється формуванню особистості, яка орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя в постійно змінюваному, конкурентному світі, а також створенню умов для розвитку у школярів духовності, виховання моральної, художньо-естетичної, музичної культури. У зазначеному контексті рівень духовної культури молодого покоління визначається впливом музичного мистецтва, оскільки воно узагальнює багатовіковий досвід духовно-емоційного ставлення до світу і допомагає глибше пізнати себе, власний внутрішній світ, а також сприяє вихованню гуманності, почуття прекрасного.

Керуючим принципом музичного розвитку школярів, який здійснюється на основі нового змісту навчання, стало поступове, все більш широкі і глибоке розкриття зв'язку між музикою і життям. Систематичне засвоєння музичних знань, формування умінь та навичок повинно бути спрямовано, передусім, на розвиток емоційної чуйності, інтересу школярів до музичного мистецтва. Процес духовного пізнання музики – це естетично забарвлена діяльність, вона повинна, насамперед, приносити радість творчості у спілкуванні з мистецтвом. Тому формування позитивного

ставлення школярів до творів музичного мистецтва є головним завданням сучасної мистецької педагогіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою формування позитивного ставлення до музичного мистецтва займалися такі видатні вчені, педагоги, музиканти як А. Авдієвський, Ю. Алієв, Б. Асаф'єв, О. Апраксіна, Н. Гродзенська, Д. Кабалевський, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Сухомлинський та ін. Поряд з цим, активно розглядалася категорія «ставлення», зокрема, питання формування позитивного ставлення до навчання як у філософській, так і в психолого-педагогічній літературі (О. Алфьоров, Р. Гурова, А. Дістервег, О. Ковальов, Я. Коменський, О. Лазурський, М. Левітов, В. М'ясищев, Й. Песталоцці, С. Рубінштейн, Ж.-Ж. Руссо, К. Ушинський та ін.).

Як відомо, «ставлення» – це філософська категорія, яка відбиває характер розташування елементів певної системи та їх взаємозалежності. Цей феномен розглядається зазвичай у контексті емоційно-вольової установки особистості на щонебудь, тобто вираження її позиції, мисленнєве порівняння різних об'єктів тощо.

Необхідно зазначити, що у філософській науковій літературі категорія «ставлення» не отримала однозначного теоретичного тлумачення і її визначення, зазвичай, носять